

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 4 март 2021 г.
(OR. en)

6645/21

AGRI 102
PHYTOSAN 6

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Използване на агенти за биологичен контрол (макроорганизми) срещу вредителите по растенията — Ориентационен дебат

Приложено се изпраща на делегациите информационна бележка на председателството за ориентационния дебат по посочения по-горе въпрос по време на заседанието на Съвета (Селско стопанство и рибарство) на 22 и 23 март 2021 г.

ИНФОРМАЦИОННА БЕЛЕЖКА

„Използване на агенти за биологичен контрол (макроорганизми) срещу вредителите по растенията“

1. Европейският зелен пакт, представен от Европейската комисия през декември 2019 г., е нова стратегия за растеж, която има за цел превръщането на ЕС в справедливо и благоденстващо общество с модерна и конкурентоспособна икономика с ефективно използване на ресурсите. Той съдържа ключови политики и мерки, необходими за преобразуването на икономиката на ЕС и за извеждането ѝ на по-устойчив път. В основата на Зеления пакт е стратегията „От фермата до трапезата“. В нея се разглеждат цялостно предизвикателствата, свързани с устойчивите продоволствени системи. Тя цели по-конкретно значително намаляване на зависимостта и риска от химически пестициди, торове и антибиотици, както и на тяхната употреба.
2. Съгласно Европейския зелен пакт следва да се подкрепят инвестициите в екологосъобразни технологии, устойчиви решения и нови бизнес възможности, които могат да стимулират прехода. В това отношение растителната защита придобива все по-голямо значение поради увеличаването на броя на нововъзникващите вредители и болести и по-голямото въздействие на установените вредители и болести в резултат на глобализацията и движението на стоки и пътници, изменението на климата и намалената наличност на активни вещества на европейския пазар.
3. Значението на здравето на растенията и наличието на ефективни, екологосъобразни и безопасни средства за борба с вредителите по растенията както за потребителите, така и за ползвателите са основни въпроси на общата политика за защита на селското стопанство, горското стопанство и природните зони на Европейския съюз. Поради това е важно да се обмислят алтернативни подходи за намаляване на зависимостта от химикали. В този контекст използването на агенти за биологичен контрол като част от биологичната защита е основен елемент на интегрираното управление на вредителите.

4. Държавите членки се приканват да насърчат използването на интегрирано управление на вредителите или управление на вредителите с ниско равнище на използване на пестициди, чиито принципи са залегнали в Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди. ЕС хармонизира правната рамка относно пускането на пазара на продукти за растителна защита (Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита). ЕС обаче не разполага с хармонизирана рамка за пускането на пазара на макроорганизми за биологичен контрол срещу вредителите по растенията, които са изключени от обхвата на посочения регламент.
5. Също така се признава, че съзнателното освобождаване в околната среда на жив макроорганизъм на територията на Съюза представлява, от биологична гледна точка, потенциалното му освобождаване на цялата територия на Съюза, предвид неговия естествен или предизвикан потенциал за разпространение. Поради това всяко решение следва да бъде подкрепено от хармонизирани стандарти. Няколко международни организации, като Европейската и средиземноморска организация за растителна защита (EPPO) или Международната конвенция по растителна защита (IPPC), предоставиха международни стандарти за оценка на риска и за безопасно използване на агенти за биологичен контрол.
6. С Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове се определят правила за предотвратяване, намаляване и смекчаване на неблагоприятното въздействие върху биологичното разнообразие от въвеждането и разпространението — както преднамерено, така и непреднамерено — на инвазивни чужди видове върху биологичното разнообразие в рамките на Съюза. Посоченият регламент не се прилага нито за вредители по растенията, нито за местни видове или неинвазивни чужди видове и не е изготвен с цел регулиране на естествените врагове, антагонисти или конкуренти, нито на други организми, използвани за борба с вредителите (агенти за биологичен контрол).

7. За да се ускори достъпът на земеделските стопани до агентите за биологичен контрол, може да се избегне дублиране на работата чрез взаимно признаване между държавите членки на оценките на риска, извършени от една държава членка, при условие че съответните климатични, екологични и селскостопански условия са достатъчно сходни и предоставят и сходни условия за доброто развитие и адаптиране на агентите за биологичен контрол. Това може да насърчи разработването на нови продукти въз основа на агентите за биологичен контрол и да гарантира добавената стойност на агентите за биологичен контрол в областта на растителната защита, включително за контрола на карантинните и регулираните вредители. В този смисъл Съюзът може да спечели от хармонизиран подход, приложим за оценката и пускането на пазара на макроорганизмите, предназначени да действат като агенти за биологичен контрол в областта на растителната защита, като по този начин се намаляват възможните рискове, свързани с въвеждането на живи видове в околната среда, стимулира се устойчивият растеж на тази форма на растителна защита и се насърчават научните изследвания, иновациите и инвестициите. Хармонизираният подход обаче следва да бъде подходящ за целта и да бъде съсредоточен върху създаването на възможности за използване на агенти за биологичен контрол от земеделските стопани, като същевременно се поддържат високи стандарти за безопасност и хигиена, така че да не се налагат допълнителни пречки за навлизането на пазара, които не допринасят за безопасността на хората или околната среда.
8. Председателството стартира допитване сред държавите членки чрез членовете на Работната група на ръководителите на фитосанитарни служби и резултатите вече бяха представени и обсъдени в работната група на 12 февруари 2021 г. Отговори бяха получени от всички държави членки. Основните заключения показват, че макар редица държави членки (18) да са въвели национално законодателство, свързано с агентите за биологичен контрол, съществуват значителни различия в подхода. Само 5 държави членки систематично насърчават обмена на информация със съседните държави относно искания за внос и пускане на пазара на агенти за биологичен контрол. По-голямата част от държавите членки отговориха, че подкрепят хармонизирането на равнище ЕС на критериите, които следва да се прилагат по отношение на вноса или пускането на пазара на агенти за биологичен контрол като цяло (17) или само за растителноядни агенти за биологичен контрол (4). Освен това голямо мнозинство (18) смята, че за да се насърчи възприемането на биологичната защита от земеделските стопани и да се намали употребата на пестициди, е необходимо на равнище ЕС да има определение за биологична защита, включващо агентите за биологичен контрол.

9. Във връзка с това и в съответствие с Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество, и по-специално точка 10 от него относно прилагането на членове 225 и 241 от Договора за функционирането на Европейския съюз, председателството ще предложи Съветът да поиска от Комисията да представи проучване относно положението в Съюза и възможностите по отношение на вноса, оценката, производството и предлагането на пазара на агенти за биологичен контрол на територията на Съюза, както и да представи предложение, ако е целесъобразно, с оглед на резултатите от проучването.
10. На заседанието на Съвета по селско стопанство и рибарство на 22 и 23 март 2021 г. приканваме министрите да вземат участие в ориентационния дебат въз основа на следните въпроси:
- а) Съгласни ли сте, че използването на агенти за биологичен контрол следва да бъде подкрепяно и насърчавано като начин за намаляване на употребата на химически продукти за растителна защита?*
 - б) Смятате ли, че хармонизирането на равнище ЕС може да бъде стимул за увеличаване на наличността на безопасни агенти за биологичен контрол като полезна алтернатива на химическите продукти за растителна защита?*
-